

Zahrada má mít prostor pro tajemství

I když prvorepubliková zahrada u stejné staré vily byla po roky neudržovaná a ve zpuštěném stavu, pořád se daly rozpoznat její solidní základy z 30. let.

Text: Marie Krausová **Foto:** Petr Hejna

Jedno ze zahradních
posezení je originální dílo
sochařky-kovářky Christine
Habermann von Hoch.

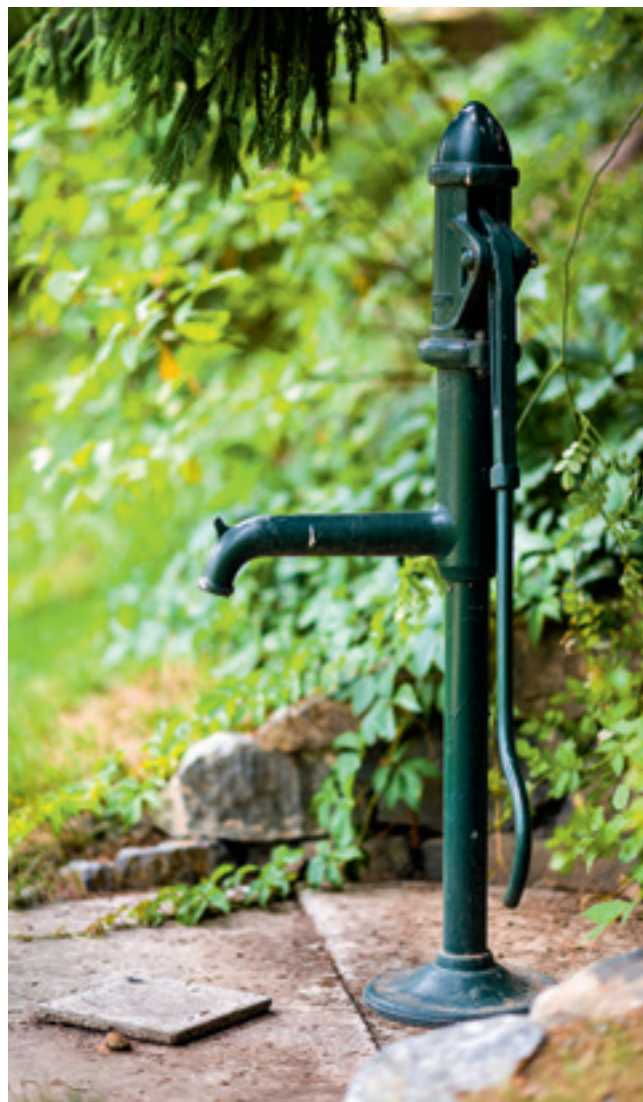
▲ Ve svahu jsou čtyři terasy; tohle je jedna z nich.

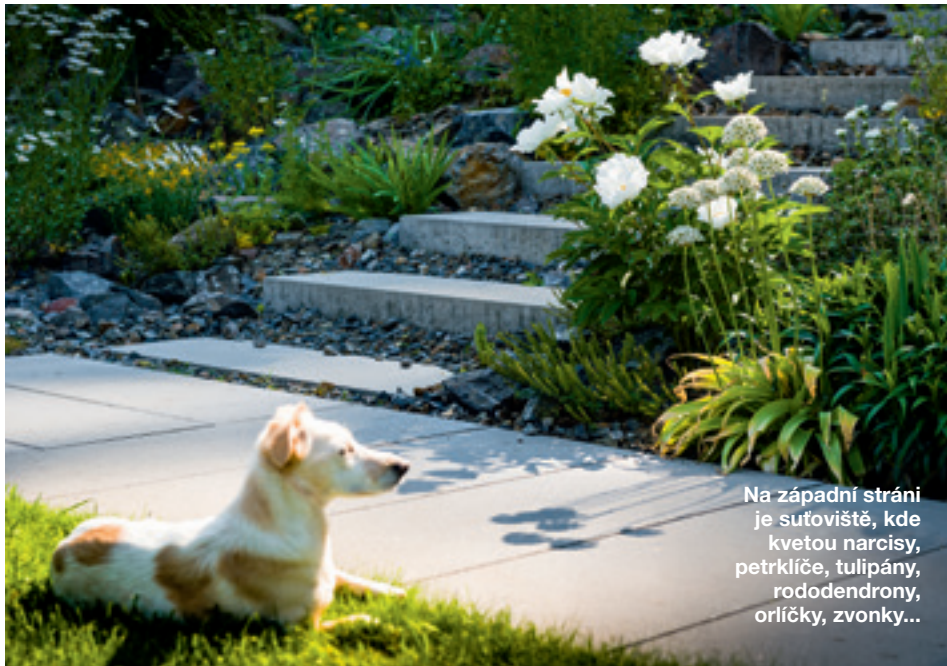
▶ Odkvetlé sasanky lesní (*Anemone sylvestris*)

▼ Stará studna zase slouží zalévání.

▼ Suťoviště v plném (převážně bílém) květu

Na západní stráni je suťoviště, kde kvetou narcisy, petrkliče, tulipány, rododendrony, orlíčky, zvonky...

V bíle kvetoucí stráni nechybějí hortenzie.

Luční kvítí přestalo být plevel a stalo se součástí moderní zahrady.

Těch se při rekonstrukci zahrady držela její nová majitelka. „Mírně konzervativní vily s klidným exteriérem podle mého soudu sluší klidná zahrada,“ vysvětluje. „Kdysi měla reprezentativní a užitkovou část, kde se pěstovala zelenina a ovoce. Zdejší pamětník mi vyprávěl, že v těch časech každé léto chodila od zahrady k zahradě skupina žen. Ty ovoce posbíraly, očesaly a zpracovaly na kompoty a zavařeniny. Obešly zahrady víckrát, podle doby zrání druhů ovoce. V naší domácnosti se sice nezavařuje, ale mně se zalíbila myšlenka užitkovou zahradu zachovat, i když v menším rozsahu.“

CO ODHALILA REKONSTRUKCE

„Protože zahradní architektura je moje hobby, při rekonstrukci jsem chtěla aplikovat zákon anglických zahradníků: 1/3 plochy zahrady intenzivně sekané trávničky, 2/3 setá louka, která dodá zahradě dynamičnost sekaním do oblouku.“ Zahrada je na jižní straně plochá a směrem na sever stoupá k lesu. Má několik zón: ve spodní části je setá louka s několika ovocnými stromy a třemi včelíny; zhruba ve střední části u domu je pergola s posezením. Svah za domem k lesu byl kdysi modelovaný do několika teras. Nový projekt od firmy Zahradní architektura Kurz, s.r.o., byl velkorysejší. Terasy jsou čtyři, propojené kamenným schodištěm, a na každé je něco jinak zajímavého.

„Snad největší překvapení bylo, když se při odstraňování náletové zeleně a letitých nánosů postupně odhalily zbytky autentické zahrady z doby před osmdesáti roky. Odkryli jsme starou studnu, cesty ze šlapáků a mechem porostlé schodiště. O nich jsme neměli ani tušení! Moc mě potěšilo, že tehdejší zahradní architekt vnímal pozemek úplně stejně jako my. Dokonce staré schodiště se od nově projektovaného lišilo jen o pět centimetrů!“

PRO SPOLEČNOST I SAMOTÁŘE

Investorka zahradní architektury rozumí, je to její velké hobby. „Zahrady se mění. Například za první republiky nebylo zvykem tolik pobývat venku jen pod slunečníkem nebo pergolou. Lidé měli k posezení obvykle altán; funkcionalistické vily vynikaly

Na rozhraní sekaného
trávníku a seté louky

rozsáhlými střešními terasami. „I proto si přála, aby nový projekt počítal jak se společenským pobytem na zahradě, tak se zákoutími, kde je stín a klid. Jsou krytá před pohledy z ulice i z vily. Je jich tu několik a o některých člověk musí vědět, aby je hned našel. „Přesně tak to má být,“ říká majitelka. „Zahrada má mít tajemství, aby nebyla nudná.“

MASKULINNÍ TERASA

„Protože jsem nechtěla zahradu v dominantně ženském duchu, požádala jsem Ing. Aleše Kurze, aby vymyslel chlapácký prvek. Pochopil mě dokonale a nápad dotáhl do detailu. Na terasu pod lesem navrhl hřiště pro pétanque, kde se sedí na stupních z hrubě otesaných trámů.“

Problém byl, že na něm rostly dvě jabloně. Po důkladném rozvážení zůstala jedna – *Malus domestica* ‚Strýmka‘ – protože rodí štrůdláková jablka. Hráči jsou s tím smíření.

HOSTÉ, AČ NEZVANÍ

Ačkoli je zahrada velká, nehýří chaosem barev, je distingo- vaná. Převažuje bílá (hortenzie na terase, rododendrony, kopretiny, orlíčky, zvonky...) a žlutá (v tzv. dukátové louce štirovník, rmen, plazivý jetel, sápa...). Platí to už u vchodu. Západní stráň podél domu je natolik strmá (převýšení 1,8 metru), natolik osluněná a natolik kamenitá, aby se tu ničemu nedařilo. Teoreticky. Ze suchého stanoviště se stala „výklad- ní skříň zahrady“. K tomu bylo ovšem potřeba nanosít sem

z místního lomu úlomky spilitu s barevně kontrastními žilami, hlavně rezavými a bílými. Nevzniklo alpinium, nýbrž suťoviště. Do něho se nasázely nižší a vyšší narcisy, petrklíče, tulipány, rododendrony (ty mají kapkovou závlahu), kopretiny, zvonky, orlíčky, lesní jahody, taloviny.

Zahradu si ovšem oblíbili i hosté, které sem nikdo nezval. „Neustále žasnu, kde se berou různé rostliny, které jsme sice nevysadili, ale ony se u nás usídlily. Rozrostly se tu lesní jahody, staré variety buxusů, které už skoro nikde nevidíte, metr vysoké kopretiny. Největší záhadou je pavlovnie plstnatá (velmi odolná rostlina, přežije i požár, protože její kořeny jsou schopny regenerace. Je odolná vůči znečištění a není citlivá k půdním typům. Patří mezi tzv. pionýrské rostliny. Obohacuje půdu dusíkem a zabraňuje kořeny erozi. Nesnáší stín jiných stromů. Z Číny do Evropy se dostala díky semenům, která jsou lehká a hebká. Od 19. století je používali čínští exportéři porcelánu jako obalový materiál. Bedny netěsnily a semena se rozptýlila podél přepravní trasy...). Z ničeho nic se objevil proutek, ten během naší dovolené vytáhl o metr. Letošní přírůstek je 250 centimetrů. Zatím. Listy jsou jak deštníky. Vykloučit ji? Ani nápad! Mám respekt před tím, co k nám do zahrady přišlo samo. Ať je to stará studna, která slouží k zalévání, mechem porostlé schody, šlapáková cesta, staré buxusy, tisy a jedle. To vše sem teď taky patří.“

Projekt a realizace: Zahradní architektura Kurz, s.r.o.